

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH260001
NAZWA
OBSZARU Dolina Krasnej

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH260001	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Krasnej

1.4. Data opracowania 2009-02	1.5. Data aktualizacji 2025-01
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 2 września 2021 r. w spr. soo Dolina Krasnej (PLH260001)

Wyjaśnienia:	Powiększenie - 10.2009 r.
--------------	---------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
20.6118

Szerokość geograficzna
51.0949

2.2. Powierzchnia [ha]:
2384.1

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL33

Świętokrzyskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			0.15		G	C	C	C	C
3260			0.01		P	D			
4030			16.17		G	B	C	B	B
6230			139.49		G	B	B	B	B
6410			23.04		G	A	C	B	B
6510			67.0		G	B	C	B	B
7110			0.97		G	C	C	C	C
7140			13.27		G	C	C	C	C
7210			0.01		M	C	C	C	C
91D0			1.3		G	B	C	B	B
91E0			9.08		G	C	C	B	C
91T0			3.48		G	B	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1337	Castor fiber			p	26	44	i	C	P	C	B	C	C
F	1163	Cottus gobio			p				C	DD	B	B	C	B
F	2484	Eudontomyzon mariae			p				C	DD	C	B	C	B
I	1065	Euphydryas aurinia			p	150	150	i		M	C	B	B	B
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p	30	50	i	P	M	C	B	C	C
M	1355	Lutra lutra			p	3	10	i	P	P	C	B	C	C
I	1060	Lycaena dispar			p				C	M	C	B	C	C
F	1145	Misgurnus fossilis			p				P	DD	C	B	C	C
M	1324	Myotis myotis			r				V	DD	D			
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				C	M	C	B	C	C
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	C	B	C	C
I	1014	Vertigo angustior			p				P	DD	C	B	A	B
I	1016	Vertigo moulinsiana			p				P	DD	C	B	A	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	34.02
N16	1.86
N19	10.81
N07	1.29
N10	24.3
N23	0.44
N12	27.28
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Dolina Krasnej położona jest w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, około 20 km na północ od Kielc. Ostoja leży w powiatach kieleckim, koneckim i skarżyskim, na obszarze gmin Mniów, Zagnańsk, Końskie, Stąporków i Bliżyn.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2000) opisywany obszar znajduje się w obrębie makroregionu Wyżyna Kielecko-Sandomierska, mezoregionu Płaskowyż Suchedniowski. Zgodnie z ujęciem geobotanicznym (Szafer 1977), analizowany teren jest położony w obrębie Krainy Świętokrzyskiej, w Okręgu Koneckim. Powierzchnia obszaru wynosi 2384,1 ha. Ostoja stanowi fragment Koniecko-Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Obszar obejmuje naturalną, silnie zabagnioną dolinę rzeki Krasnej i jej dopływów. Teren znacznie zróżnicowany pod względem warunków geomorfologicznych i sposobu użytkowania gruntu. W południowej i wschodniej części „Doliny Krasnej” dominują ekosystemy nieleśne: łąki, pastwiska oraz rozległe tereny mokradłowe. Rzeka Krasna na tym odcinku ma szeroką dolinę a jej spadek jest niewielki. W części północnej największą powierzchnię pokrywają ekosystemy leśne. Wśród nich przeważają bory sosnowe. W tej części obszaru rzeka Krasna biegnie w głęboko wciętym korycie i ma charakter rzeki wyżynnej. Nieduże powierzchniowo olsy i bory bagienne występują głównie na północ od Długojowa i Rogowic. Fragmenty borów bagiennych spotykamy również na południe od Krasnej. Najcenniejsze torfowiska wykształciły się w południowej i środkowej części doliny. Występują tu głównie torfowiska przejściowe, ze stanowiskami rzadkich w Polsce roślin np. przygielki białej *Rhynchospora alba*, modrzewnicy zwyczajnej *Andromeda polifolia*, żurawiny błotnej *Oxycoccus palustris*, rosziczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia* i długolistnej *Drosera anglica*, widłaków torfowiskowego *Lycopodiella inundata* i goździstego *Lycopodium clavatum*. Torfowiska otacza bór bagieny. Jego dno płatami porastają bagno zwyczajne *Ledum palustre* i borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*. Cenne są również zbiorowiska łozowe z wierzbą szarą *Salix cinerea* i pięciopęcikową *Salix pentandra*. Łęgi zdominowane są przez olszę czarną *Alnus glutinosa* i mozgę trzcinową *Phalaris arundinacea*. Bory sosnowe występują pod postacią suboceanicznego boru świeżego i śródlądowego boru. Doskonale wykształcone szuwały turzycowe spotykamy w całej zabagnionej, górnej części doliny. Występują tu stanowiska szuwarowe ze skrzypem bagiennym *Equisetum fluviatile* i błotnym *Equisetum palustre*. Notowany jest również szuwar mozgi trzcinowej *Phalaris arundinacea*. Jednakże w znacznej mierze dominuje szuwar wielkoturzycowy, z takimi gatunkami jak turzycza brzegowa *Carex riparia*, zastrzona *Carex gracilis*, prosowa *Carex paniculata* i dzióbkwata *Carex rostrata*. Znaczne powierzchnie ostoi pokrywają zbiorowiska roślinności łąkowej i pastwiskowej. Łąki trzęślicowe w południowej części, chociaż niezwykle cenne, nie są naturalnym zbiorowiskiem roślinnym. Wykształciły się z podmokłych, ekstensywnie użytkowanych łąk. Koszone były one zazwyczaj raz w roku, często późnym latem. Tak powstał niezwykle ciekawy, niestety zanikający typ zbiorowisk, w znacznym stopniu uzależniony od ekstensywnej gospodarki rolnej. Zanotowano tu występowanie rzadkich gatunków takich jak kruszyczek błotny *Epipactis palustris* i kruszyczek rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, kukulki plamista *Dactylorhiza maculata* i szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, pełnik europejski *Trollius europaeus* i wiele innych. Łąki występują głównie w górnej części doliny. Najsilniej zabagnione tereny ciągną się pasem o

szerokości od 200 do 600 m, począwszy od Krasnej do olsów na wysokości Rogowic. Tutaj spotykamy największe płaty turzycowisk. Stwierdzono tu 14 gatunków turzyc, w tym rzadkie turzycy *Davalla Carex davalliana* i turzyca pchła *Carex pulicaris*. Koryto rzeki na znacznej długości niewidoczne, zarośnięte jest skrzypem bagiennym *Equisetum fluvatile* z kępami jaskra płomiennika *Ranunculus flammula*. Duże obszary zajmują również trzcinowiska. W niektórych miejscach strefę przejściową pomiędzy turzycowiskami, a łąką zajmują silnie podmokłe powierzchnie, na których dominują bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, knieć błotna *Caltha palustris*. Zbiorowiska wodne zdominowane są przez rzęsę drobną *Lemna minor* i trójrowkową *Lemna trisulca*, moczarkę kandyjską *Elodea canadensis*, grązele żółte *Nuphar lutea* i grzybienie białe *Nymphaea alba*.

Ogółem w dolinie Krasnej stwierdzono występowanie około 370 gatunków roślin naczyniowych, z czego wiele, objętych jest prawną ochroną, m.in.: rosiczka długolistna *Drosera anglica*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, kukulka plamista *Dactylorhiza maculata*, kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, pomocnik baldaszkowaty *Chimaphila umbellata*, pełnik europejski *Trollius europaeus*.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze Dolina Krasnej zinwentaryzowano 11 siedlisk przyrodniczych (wszystkie jako przedmioty ochrony) z Załącznika I Dyrektywy siedliskowej oraz 12 gatunków z Załącznika II.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r., w toku których odnaleziono powierzchnie ze zbiorowiskiem oraz doprecyzowano parametry. W trakcie prac nad PZO stwierdzono bardzo mały areal siedliska, jego spływanie oraz zacienianie i zarastanie przez krzewy i drzewa. Obecnie podana wartość areалу siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Ponadto niektóre poligony wskazywane pierwotnie i wliczane do areálu siedliska dotyczyły sztucznych zbiorników wodnych. Obecnie dane te zostały zweryfikowane. Reprezentatywność siedliska jest znacząca (C). Na ocenę taką zaważył przede wszystkim ubogi skład gatunkowy. Oceny reprezentatywności dokonano na podstawie wyników obserwacji terenowych zestawionych z dostępnymi materiałami publikowanymi (m.in. Poradniki ochrony siedlisk, Monitoring siedlisk przyrodniczych) oraz zasobami wiedzy ekspertów. Powierzchnia względna siedliska została określona szacunkowo na najniższym poziomie (C). Nadana ocena wynika z udziału powierzchni pokrytej typem tego siedliska przyrodniczego w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez tego typu siedlisko w kraju. Tempo niekorzystnych przemian siedliska w występujących tu zbiornikach wodnych jest dość szybkie, z racji na ich niewielką powierzchnię i położenie w bliskości osiedli ludzkich. Stan zachowania płatów siedliska w obszarze został oceniony jako średni lub zdegradowany (C). Porównanie stanu wykształcenia siedliska w obszarze z danymi z podręczników interpretacji siedlisk oraz dostępnych opracowań publikowanych wykazało odchylenia od stanu uprzywilejowanego wyrażające się mniejszą przejrzystością wody, niskim udziałem roślinności ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*. Ocenie ogólnej siedliska nadano najniższą wartość C – znacząca, obniżona ocena wynika w głównej mierze z zaburzeń struktury siedliska w połączeniu z niewielką powierzchnią. Czynniki te sprawiają, że wartość obszaru pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska 3150 w kraju jest niska.

4030 Suche wrzosowiska (*Calluno – Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno – Arctostaphylon*)

Siedlisko odnaleziono w 2019 r. podczas badań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy o siedlisku w obszarze. Występuje ono w postaci czterech płatów w obrębie kompleksu łąk między Włochowem a Nowym Odrowążkiem, stanowiących siedlisko 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe. Reprezentatywność siedliska w obszarze oceniono jako dobrą (B), powierzchnia nie jest antropogenicznie pofragmentowana, pokrycie wrzosem zajmuje powyżej 50% na każdym z płatów, występują też wszystkie fazy rozwojowe wrzosu. Powierzchnia względna siedliska stanowi poniżej 2% siedliska w regionie biogeograficznym (C). Stan zachowania oceniono jako dobry (B), struktura jest dobrze zachowana (II), zachodzą typowe procesy ekologiczne, jednak niewielkie upośledzenie funkcji spowodowane zarastaniem gatunkami drzewiastymi i krzewiastymi również funkcje mają dobre perspektywy (II) i możliwości odtworzenia jest łatwa (I). Ocena ogólna jest dobra (B).

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion – płaty bogate florystycznie*). Na potrzeby planu zadań ochronnych przeprowadzono w 2010 r. inwentaryzację terenową. Uzyskane dane uzupełnione zostały o inne informacje między innymi z raportów przeprowadzonych w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięć na

środowisko. Obecnie podana wartość areálu siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko. W trakcie badań prowadzonych w 2019 r. z powierzchni siedliska wydzielono cztery stanowiska 4030. Reprezentatywność siedliska określono na B (dobra). Ocena wynika z niewielkiej powierzchni siedliska oraz ilości gatunków charakterystycznych, zarastania przez drzewa i krzewy oraz naturalnej eutrofizacji siedliska. Powierzchnię względną oceniono na C. Nadana ocena wynika z udziału powierzchni pokrytej typem tego siedliska przyrodniczego w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez tego typu siedlisko w kraju. Stan zachowania oceniono na B (dobry). Przy ocenie wzięto pod uwagę perspektywy związane z możliwością odtworzenia siedliska. Ocenę ogólną określono na B, co wynika z faktu, że obszar ma duże znaczenie dla ochrony siedliska w kraju.

6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

Na potrzeby PZO przeprowadzono inwentaryzację terenową w 2010 r. Uzyskane dane uzupełnione zostały o inne informacje między innymi z raportów przeprowadzonych w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Obecnie podana wartość areálu siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Reprezentatywność siedliska określono jako doskonałą (A). Ocena taka wynika z faktu, że siedlisko w ostoi jest dobrze wykształcone nie odbiega od postaci uznawanej za typową. Powyższą ocenę oparto na wynikach weryfikacji terenowej przeprowadzonej przez ekspertów w 2010 r., zestawionych z opracowaniem siedliska w Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, Ministerstwo Środowiska 2004. Powierzchnia względna została określona na C ($2\% \geq p > 0\%$), co sugerowałoby, że Dolina Krasnej nie stanowi dla siedliska 6410 ważnego obszaru, który zabezpieczałby jego zasoby w kraju. Jednak należy podkreślić, że ocena została określona szacunkowo. Stan zachowania siedliska został oceniony jako dobry (B). Ocenę oparto na porównaniu obecnego stanu zachowania płatów siedliska występujących w obszarze z danymi z podręczników interpretacji siedlisk oraz zasobami wiedzy ekspertów prowadzących obserwacje siedliska w różnych miejscach regionu. Czynniki obniżające ocenę są zaburzenia w postaci zwiększonego udziału ekspansywnych gatunków traw oraz pojawianie się drzew i krzewów w toku naturalnej sukcesji. Ocenę ogólną określono na B. Obniżona ocena ogólna wynika z tego, iż poza dobrze zachowanymi płatami występują także takie w których brak szeregu gatunków charakterystycznych, a z udziałem gatunków siedlisk synantropijnych, a ponadto z istniejącej tendencji do zaniechania ekstensywnego użytkowania tych łąk co grozi postępującą sukcesją.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)

Na potrzeby PZO przeprowadzono inwentaryzację terenową w 2010 r. Uzyskane dane uzupełnione zostały o inne informacje między innymi z raportów przeprowadzonych w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Obecnie podana wartość areálu siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Ocena reprezentatywności siedliska jest dobra (B). Dokonano jej na podstawie wyników weryfikacji terenowej zestawionych z dostępnymi materiałami publikowanymi (m.in. Poradniki ochrony siedlisk, Monitoring siedlisk przyrodniczych) oraz zasobami wiedzy ekspertów. Fizjonomia zbiorowiska i skład gatunkowy niejednokrotnie odbiega od stanu, który zezwalałby na określenie reprezentatywności jako doskonałej. Decydują o tym m.in. zubożenie składu gatunkowego przy jednoczesnej ekspansji niektórych gatunków, np. wyczyrńca łąkowego *Alopecurus pratensis*, śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa*, szczawiu łąkowego *Rumex acetosa* czy gatunków wskazujących na postępujące procesy sukcesyjne (np. gatunki ziołoroślowe, nalot drzew i krzewów). Zasadniczą przyczyną tych zmian jest zaniechanie użytkowania. Powierzchnia względna określona szacunkowo posiada ocenę C; siedlisko jest rozpowszechnione w kraju, a jego zasoby w ostoi są znikome w stosunku do areálu krajowego. Z kolei stan zachowania płatów łąk świeżych w obszarze został określony jako dobry (B). W zbiorowiskach łąk świeżych w różnym stopniu zaznaczają się zaburzenia będące efektem naturalnych bądź antropogenicznych zmian siedliskowych. Odtworzenie siedliska uznano za możliwe przy średnim nakładzie środków. Podstawowym warunkiem utrzymania siedliska w pożądanym stanie oraz przywrócenia pożądaných parametrów płatom zmienionym jest przeciwdziałanie naturalnej wtórnej sukcesji poprzez utrzymywanie tradycyjnej ekstensywnej gospodarki łąkarskiej. Cel ten w obecnych uwarunkowaniach przyrodniczych i społecznych jest możliwy do zrealizowania. Uwzględniając powyższe oceny siedlisku nadano ocenę ogólną - (B).

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

W wyniku prac terenowych przeprowadzonych w 2010 r. uzupełnionymi innymi informacjami, między innymi z raportów przeprowadzonych w ramach ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko możliwe było lepsze doprecyzowanie parametrów siedliska. Obecnie podana wartość areálu siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Na terenie Ostoi siedlisko wykształciło się w postaci dwóch niewielkich płatów. Stopień reprezentatywności określono jako znaczący - C. Powierzchnię względną oceniono na C. Nadana ocena wynika z udziału powierzchni pokrytej typem tego siedliska przyrodniczego w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez tego typu siedlisko w kraju. Stan zachowania struktury i funkcji występujących na tym terenie płatów torfowisk wysokich oceniono jako średni – C na podstawie dokonanych ocen cząstkowych. Wynika to z niskiego poziomu wód gruntowych, intensywnej sukcesji, zanikania gatunków charakterystycznych. Ocenę ogólną, wartościującą obszar pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska w kraju, określono na C (znacząca).

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)

Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r. Siedlisko ma tendencję do zawężenia swojego areálu, a miejscami ubożeje florystycznie i przechodzi w nienaturowe postaci zbiorowisk (*Magnocaricion*, *Phragmition*). Obecnie podana wartość areálu siedliska została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Siedlisko zweryfikowano w 2010 r. w terenie i nie potwierdzono go na znacznych obszarach wykazanych na etapie WZS. Stopień reprezentatywności określono jako znaczący (C). Obniżona ocena wynika z powierzchni zajmowanej przez siedlisko w ostoi, nieprawidłowego uwodnienia (obniżenie poziomu wód gruntowych), obecności gatunków ekspansywnych i obcego pochodzenia, postępującej sukcesji. Ocenę oparto na wynikach weryfikacji terenowej przeprowadzonej przez ekspertów w 2010 r., zestawionych z opracowaniem siedliska w Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, Ministerstwo Środowiska 2004. Powierzchnię względną oceniono na C. Nadana ocena wynika z udziału powierzchni pokrytej typem tego siedliska przyrodniczego w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez siedlisko w kraju. Stan zachowania oceniono na C (średni lub zdegradowany). Na ocenę wpływ miała średnia ocena stopnia zachowania struktury i funkcji siedliska oraz trudnych możliwości odtworzenia siedliska. Ocenę ogólną, wartościującą obszar pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska w kraju, określono na C (znacząca).

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z prac terenowych w roku 2010 r. Obecnie podana wartość areálu siedliska (1,30 ha) została zweryfikowana w oparciu o badania terenowe z wykorzystaniem urządzeń GPS, aktualne ortofotomapy oraz ustalenie wielkości poligonów zajmowanych przez siedlisko w oparciu o profesjonalny program ArcGIS. Na terenie Ostoi siedlisko występuje w postaci dwóch niewielkich płatów. Stopień reprezentatywności siedliska został określony jako dobry (B). Ocena wynika z szeregu uwarunkowań, a zwłaszcza z niewielkiej ilości martwego drewna i starych przestojów drzew, które stanowią bardzo istotne siedlisko dla ksylo- i kambiofagów oraz niewłaściwych stosunków wodnych. Ocenę oparto na wynikach weryfikacji terenowej przeprowadzonej przez ekspertów w 2010 r., zestawionych z opracowaniem siedliska w Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, Ministerstwo Środowiska 2004. Fizjonomia zbiorowiska i skład gatunkowy niejednokrotnie odbiega od stanu, który zezwalałaby na określenie reprezentatywności jako doskonałej. Względna powierzchnię oceniono na C. Z kolei stan zachowania został zakwalifikowany do kategorii B (dobry). Biorąc pod uwagę powyższe oceny, ocenę ogólną wartościującą obszar pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska przyrodniczego w kraju określono na B (dobra).

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Aktualizacja danych w zakresie występowania przedmiotu ochrony w obszarze wynika z badań terenowych wykonanych w ramach prac nad planem zadań ochronnych w roku 2010. Dzięki ich przeprowadzeniu było możliwe lepsze doprecyzowanie parametrów siedliska. Reprezentatywność siedliska oceniono jako znaczącą – C. Na nadaną ocenę wpływ miał mały udział gatunków dominujących, ekspansywne gatunki rodzime w

runie, niskie zasoby martwego drewna, wiek drzewostanu, a także pionowa struktura roślinności. Ocena oparto na wynikach weryfikacji terenowej przeprowadzonej przez ekspertów w 2010 r., zestawionych w Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, Ministerstwo Środowiska 2004. Powierzchnię względną siedliska oceniono na C. Nadana ocena wynika z udziału powierzchni pokrytej typem tego siedliska przyrodniczego w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez siedlisko w kraju. Stan zachowania oceniono na B (dobry). Na ocenę wpływ miała niska ocena stopnia zachowania struktury i funkcji siedliska oraz słabe możliwości jego odtworzenia. Zagrożeniem dla siedliska jest niewielka powierzchnia, boczne prześwietlenie, wnikanie obcych gatunków (klon jesionolistny *Acer negundo*, kolczurka klapowana *Echinocystis lobata*, nawłóć późna *Solidago gigantea*). Ocenę ogólną określono jako znacząca (C). Niska wartość obszaru z punktu widzenia znaczenia dla ochrony siedliska 91E0 w kraju wynika z małej powierzchni w obszarze, niewystarczających zasobów martwego drewna i starych przestojów drzew, a także miejscami niewłaściwych stosunków wodnych.

91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*)

Siedlisko stwierdzone w Dolinie Krasnej w 2010 r. Zasadność uwzględnienia siedliska w PZO, a tym samym jego ochrony wynika z faktu, iż w wielu miejscach w Polsce daje się obserwować szybki i gwałtowny zanik borów chrobotkowych, których miejsce zajmują ubogie postacie borów świeżych, o runie trawiastym lub mszystym. Powierzchnię podano w oparciu o aktualne dane zebrane w ramach prac nad PZO, w tym warstwy pokrycia obszaru przez siedlisko. Na obszarze Ostoi siedlisko występuje w postaci dwóch płatów, o łącznej powierzchni 3,48 ha. Reprezentatywność siedliska określono na B. Obniżona ocena wynika z szeregu uwarunkowań, a zwłaszcza: 1/ znacznego zacienienia; 2/ niewielkiego pokrycia przez porosty i mchy 3/ postępującej eutrofizacji. Powierzchnię względną oceniono na C. Stan zachowania struktury i funkcji oceniono jako dobry – B. Głównym mankamentem są: pozostawienie posuszu w podłożu i eutrofizacja oraz niewielki udział starych drzewostanów w zbiorowisku. Biorąc pod uwagę powyższe oceny, ocenę ogólną wartościującą obszar pod kątem jego znaczenia dla ochrony siedliska przyrodniczego w kraju określono na C.

1145 Piskorz Misgurnus fossilis

Według wniosków z Seminarium Biogeograficznego (marzec 2010) nie można jednoznacznie określić stanu zachowania gatunku w sieci Natura 2000 – wymaga to weryfikacji danych. Gatunek stwierdzony w ujściowym odcinku Krasnej koło m. Wąsosz. Jak wskazują wyniki badań ichtiologicznych (Kaczkowski i Przybylski 2010, mscr.) górny fragment rzeki ze względu na uwarunkowania siedliskowe może podtrzymywać liczną populację piskorza, która jednak z powodu niezwykle trudnej dostępności obszaru (silnie zabagniona dolina o małej przejrzyistości wody) może być niemożliwa do rozpoznania.

1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*

Gatunek w 2010 r. stwierdzony w rzece Krasnej na dwóch stanowiskach badawczych – w przyujściowym odcinku k. m. Wąsosz i na wysokości m. Błotnica. Podniesienie oceny populacji gatunku w obszarze z C na B wynika z badań przeprowadzonych wg metodyki GIOŚ w 2010 r. (Kaczkowski i Przybylski 2010, mscr.). Stan zachowania gatunku w obszarze określono na dobry. Siedlisko jest typowe dla głowacza białopłetwego, a proporcje klas wielkości osobników – właściwe. Populacja gatunku została oceniona na B. Stan zachowania określono jako dobry - B. Izolację oceniono na C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako dobra – B.

2484 Minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*

Według wniosków z Seminarium Biogeograficznego (marzec 2010) nie jest możliwa jednoznaczna ocena stanu zachowania gatunku w sieci Natura 2000 – konieczna będzie weryfikacja danych oraz wyjaśnienie wątpliwości, co do występowania gatunku. Gatunek w 2010 r. stwierdzony w rzece Krasnej na dwóch stanowiskach badawczych – w przyujściowym odcinku k. m. Wąsosz i na wysokości m. Błotnica (Kaczkowski i Przybylski 2010, mscr.). Ze względu na brak danych o strukturze i liczebności populacji konieczne będą dalsze badania i monitoring.

1166 Traszka grzebieńista *Triturus cristatus*

Brak danych źródłowych dot. nadanych ocen. Podczas prac nad PZO w obszarze nie stwierdzono obecności gatunku w potencjalnych siedliskach. Nie ma podstaw do wykluczenia jego obecności, dlatego niezbędne są dalsze poszukiwania, weryfikacja i ewentualne uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie lub jego usunięcie.

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Do oszacowania liczebności bobra europejskiego w obszarze przyjęto metodykę opracowaną przez grupę roboczą. Zgodnie z wytycznymi zidentyfikowane zostały odcinki cieków, gdzie istnieje prawdopodobieństwo jego występowania. Z uwagi na brak znaczących zbiorników wodnych w obszarze nie wzięto pod uwagę wód stojących. Łącznie w obszarze zidentyfikowano ponad 26 km cieków, które mogą być wykorzystywane przez gatunek. Na tej podstawie, przyjmując zagęszczenie min. 1 osobnika na km oraz max. 1,7 osobnika na km oszacowano liczebność w przedziale min. 26 – max. 44 osobniki. Z uwagi na wartości szacunkowe jakość danych P. Siedlisko gatunku tj. cieki wraz z nadrzecznymi zadrzewieniami są dobrze zachowane. Nie zaobserwowano bezpośrednich zagrożeń dla gatunku i jego siedliska. Nawet znaczne przekształcenia koryta, jakie miały miejsce poniżej zbiornika w m. Krasna nie wpłynęły na zasiedlenie tego odcinka rzeki przez bobry, których tamy zbudowane są w pobliżu zabudowań. Gatunek nie wymaga prowadzenia ochrony czynnej. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania określono jako dobry - B. Izolację oceniono na C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako znacząca – C.

1355 Wydra *Lutra lutra*

Do oszacowania liczebności wydry w obszarze przyjęto metodykę opracowaną przez grupę roboczą. Zgodnie z wytycznymi zidentyfikowane zostały odcinki cieków, gdzie istnieje prawdopodobieństwo jej występowania. Łącznie w obszarze zidentyfikowano ponad 26 km cieków, które mogą być wykorzystywane przez gatunek. Na tej podstawie, przyjmując zagęszczenie min. 0,1 os/km oraz max. 0,4 os./km oszacowano liczebność w przedziale min. 3 – max. 10 osobników. Z uwagi na wartości szacunkowe jakość danych P Siedlisko wydry w obszarze jest dobrze zachowane. Nie stwierdzono bezpośrednich zagrożeń dla gatunku i jego siedliska. Gatunek nie wymaga prowadzenia ochrony czynnej. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania określono jako dobry - B. Izolację oceniono na C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako znacząca – C.

1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Badania na powierzchni próbnej wykonane według metodyki monitoringu GIOŚ nie wykazały larw trzepli. W dolnym biegu rzeki obserwowano pojedyncze imagines gatunku. Rzeka nie stanowi tu optymalnego siedliska dla gatunku. Według badań wykonanych w 2008 r. przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny gatunek występuje licznie w dolinach większych rzek, m.in. Czarnej Koneckiej, której dopływem jest Krasna. Gatunek zasiedla dolny odcinek Krasnej (poniżej m. Błotnica). Pojedyncze osobniki były obserwowane również koło m. Krasna, ze względu na charakter rzeki w górnym odcinku (spowolniony przepływ, odcinki z mulistym dnem) nie jest on zasiedlony przez trzeplę. Na dolnym odcinku wykonano badania, które wskazują, że zasiedlająca go populacja nie jest liczna, ocena C. Stan zachowania oceniono jako dobry - B. Izolację oceniono na C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako znacząca – C.

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Na etapie opracowywania PZO gatunek stwierdzony w obszarze na jednym stanowisku (zbiornik na torfowisku koło Gustawowa). Poza tym miejscem nie stwierdzono dogodnych siedlisk dla gatunku. Istnienie gatunku w obszarze jest niepewne, dlatego wymaga on dalszych poszukiwań, uzupełnień i weryfikacji.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Badania wykonane w 2010 r. potwierdziły występowanie gatunku w obszarze i pozwoliły na określenie zasięgu występowania siedlisk gatunku. Gatunek stwierdzony na obrzeżach doliny Krasnej między m. Luta i Bień. Zagrożeniem dla jego siedlisk jest zarastanie łąk trzciną, spowodowane zaprzestaniem regularnego koszenia łąk w wyniku podwyższonego stanu wody w Krasnej. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania określono jako dobry - B. Izolację oceniono na C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako znacząca – C.

1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*

Badania prowadzone w latach 2008-2010 pozwalają na określenie stanowisk gatunku w obszarze i ocenę stanu populacji. Gatunek stwierdzany na wielu stanowiskach w obrzeżach doliny Krasnej, na łąkach i

skrajach lasu. Stan populacji oceniono na dobry, jednak ze względu na zachodzące na tym terenie procesy sukcesji i zmiany w sposobie użytkowania łąk i pastwisk, perspektywy jego zachowania są złe. Zagrożeniem są przede wszystkim porzucenie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk skutkujące zarastaniem stanowisk przeplatki aurinii (wczesne etapy sukcesji są dla gatunku korzystne, jednak nie można dopuścić do całkowitego zarośnięcia jego stanowisk), zmiany w strukturze roślinności wynikające z zaburzenia stosunków wodnych i nadmiernej eutrofizacji siedliska. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania określony jako dobry - B. Izolację oceniono na B (populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako dobra – B.

1014 Poczwarówka zwężona

Vertigo angustior Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w 2009 r. koło wsi Luta I (Bugaj). W badanym obszarze zostały stwierdzone siedliska spełniające dogodnie warunki występowania gatunku. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania oceniono jako dobry - B. Izolację określono na A - populacja (prawie izolowana). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako dobra – B.

1016 Poczwarówka jajowata Vertigo moulinsiana

Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w 2009 r. koło wsi Luta III (Zaroś). W badanym obszarze zostały stwierdzone siedliska spełniające dogodnie warunki występowania gatunku. Populacja gatunku została oceniona na C. Stan zachowania oceniono jako dobry - B. Izolację oceniono na A - populacja (prawie izolowana). Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony gatunku została określona jako znacząca – C.

*Siedlisko 3260 i 7150 oraz modraszek telejus i nocek duży oczekują na akceptację komisji Europejskiej co do ich wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	E01		i
M	A04.03		i
L	D01.01		i
L	B02.04		i
L	J02.10		i
L	A08		i
L	E01.03		i
L	E01.02		i
M	X		b
L	D01.05		i
M	E03		i
L	D01.02		i
L	F02.03		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	D01.05		i

M	A04		i
L	D01.01		i
L	A08		i
H	A03		i
L	F02.03		i
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Więcek M. (red.) 2018. Ekspertyza dotycząca uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie nietoperzy w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 2. Klich M. 2019. Uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku 1145 piskorz *Misgurnus fossilis* w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001. 3. Klich S. 2019. Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku przyrodniczym 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*) w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 4. Klich S. 2019. Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku przyrodniczym 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie) w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 5. Przemyski A. (red.). 2019. Inwentaryzacja siedliska przyrodniczego 7150 – Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 6. Przemyski A. (red.). 2019. Inwentaryzacja siedliska przyrodniczego 3260 – Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis* w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 7. Przemyski A. (red.). 2020. Inwentaryzacja przyrodnicza zalotki większej *Leucorhinia pectoralis* (kod 1042) w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 8. Więcek M. (red.) 2018. Ekspertyza dotycząca uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie motyli w obszarze Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	82.96	PL03	17.01	PL02	7.12

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy	*	17.01
PL04	Suchedniowsko-Oblęgorski	*	24.16
PL04	Konecko-Łopuszniański	*	58.8
PL02	Górna Krasna	*	7.12

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
Adres:	Polska Szymanowskiego 6 25-361 Kielce
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.kielce.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 Link: http://edziennik.kielce.uw.gov.pl/#/legalact/2014/1450%20/
	Nazwa: Zarządzenie REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH z dnia 4 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 Link: http://edziennik.kielce.uw.gov.pl/#/legalact/2014/2948/
	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 Link: http://edziennik.kielce.uw.gov.pl/#/legalact/2016/572/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260001

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

— —

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--